No 1710.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

[illegible]eze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5,00; voor de buitensteden *f* 6,00; franco door het geheele Rijk. *Brieven, Gelden,* enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

ZATURDAG. 4 DECEMBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 3 December.

De algemeene beraadslaging over de begrooting van Oorlog heeft gisteren de geheele zitting ingenomen, zon[illegible] leiden. Die algemeene beschouwingen zullen van daag worden hervat, in geheim komite ten einde omtrent het beraamd plan van defensie nadere inlichtingen van den minister van Oorlog te verkrijgen.

Met genoegen merken wij op, dat verscheidene leden de begrooting hebben verdedigd; terwijl anderen, die haar bestreden, 't slechts deden op grond van bij hen ontstanen *twijfel* omtrent de beantwoording der vraag of de thans aangevraagde som niet zou worden overschreden. Daarop maakt slechts uitzondering de heer van Wintershoven, die de begrooting zal afstemmen én om het cijfer en om de organisatie, dewijl beide niet zijn vastgesteld in overleg met de wetgevende magt, maar afhangen van de verklaringen van ministers, die elkander opvolgende steeds blijk hebben gegeven, dat zij ieder naar hunne inzigten voortdurend veranderingen en wijzigingen aanbrengen. Daarenboven heeft hij bezwaar tegen, zoo als hij het noemt, de onstelselmatigheid van hetgeen den naam van stelsel van defensie draagt; dewijl men de vestingwerken van Venlo en Maastricht behoudt, ofschoon zij geheel buiten het stelsel van defensie liggen. Wij hebben 't vroeger gevraagd, en wij herhalen 't hier: zouden wij volkomen vrij zijn om tot de ontmanteling van beide vestingen over te gaan? En zoo ja, zoo wij daarin niet zijn gebonden? zouden wij die ontmanteling kunnen tot stand brengen, zonder ons de mogendheden van 't Noordelijk Duitschland op den hals te [illegible]

De vijf eerste [illegible] Poldersveldt, Engelen, van Heiden Remestein, Storm van 's Gravensande en Gevers van Endegeest hebben de begrooting van Oorlog op verschillende gronden verdedigd. De heer Dommer kan evenwel met het systeem van defensie nog geen genoegen nemen; en de heer Gevers dringt aan op een goede regeling van de schutterijen en van de militie.

Na den heer van Wintershoven hebben nog vier leden het woord gevoerd. De heer van Lynden om het nut der nieuwe organisatie te betoogen; de heeren Meeussen, van Nispen van Sevenaer en de Fremery om de vrees te kennen te geven, dat het bij het aangevraagd cijfer van *f* 10,400,000 niet blijven zal.

De minister van Oorlog heeft daarop breedvoerig geantwoord; bepaaldelijk heeft hij onder anderen trachten aan te toonen, dat het cijfer der begrooting de som van *f* 10,400,000 niet overtreffen zal. Hij erkent dat op sommige punten verhooging van uitgaven noodig is; maar hij verzekert, dat hij die verhooging zal weten te vinden in de toegestane gelden en door bezuiniging op het materieel.

De heeren Meeussen en van Nispen van Sevenaer achten zich bevredigd, als de begrooting werkelijk bij de aangevraagde 10 millioen en 4 ton blijven zal. Maar [illegible] zulks niet mogelijk is. Tusschen den minister en hem bestaat een verschil van *f* 370,000. Naar de overtuiging van den spreker zal de begrooting nog met deze som moeten worden verhoogd, gezwegen nog, dat de kaders der schutterijen in de berekening des ministers niet zijn opgenomen. De minister bestrijdt zulks, en verzekert voor de derde maal, dat *f* 10,400,000 voldoende zijn, om het leger in dien staat te houden, dat het vatbaar is om aan het doel te voldoen.

Daarna wordt de zitting opgeheven, om heden in geheim komité te beraadslagen over het systeem van defensie.

Wij spraken gisteren met een enkel woord van de hervatte onderhandelingen over de Tolquæstie in Duitschland. Het is niet onbelangrijk het standpunt aan te wijzen, waarop de onderhandelende partijen zich tegenover elkaar bevinden.

Toen op den bepaalden dag de Zuid-Duitsche Vorsten, die aan de Darmstadtsche konferentien deel hadden genomen, hun antwoord op het door Pruissen gestelde ultimatum niet hadden ingezonden, kondigde de minister von Manteuffel aan, dat alleen die Staten, die zich met de gedragslijn van Pruissen volkomen vereenigden, tot de beraadslagingen over de hernieuwing van het *Zollverein* zouden worden toegelaten. Daarmede werd te Berlijn de deur der vergaderzaal gesloten voor Oostenrijk en voor al de Staten van Duitschland, die zich onder Oostenrijk's banier geschaard hadden. Daarom konden echter deze laatste Staten, met Oostenrijk aan hun spits, geenszins werkeloos blijven. Hunne afgevaardigden kwamen te Weenen bijeen, waar zij besloten aan Pruissen te verstaan te geven, dat zij het, inzonderheid in de gegeven omstandigheden, allerrampzaligst oordeelden het Tolverbond te doen uiteenspatten, de krachten van Duitschland nog meer te verdeelen en ze zelfs vijandig tegenover elkaar te plaatsen; dat zij uit dien hoofde nogmaals bij Pruissen wilden aandringen op hernieuwing van het Tolverbond, op de proefondervindelijk deugdzaam gebleken grondslagen, met dien verstande echter, dat het Tolverbond op den eigen stond van zijn hernieuwd in werking treden, met Oostenrijk een handelsverdrag zou sluiten, opdat Oostenrijk, met betrekking tot de handelsaangelegenheden, niet langer als eene aan Duitschland vreemde Mogendheid zou behandeld worden. Op zulk een handelsverdrag had Oostenrijk, als Duitsche Staat, volkomen regt, terwijl gansch Duitschland daarbij het grootste belang had. Wat op deze *ouvertures* der Weener bijeenkomst geantwoord werd, kan niet gezegd worden. Men mag echter veronderstellen, dat zij met een gunstig oor vernomen zijn geworden, wijl onmiddellijk daarop gekonstateerd werd, dat de onderhandelingen tusschen Oostenrijk en Pruissen hervat waren. Nu is het niet te ontkennen dat [illegible] onderhandelingen het punt van uitgang nagenoeg hetzelfde is, als waarmede Pruissen nog onlangs verklaarde zich geenszins te kunnen vereenigen. Boven en behalve de zoo even genoemde grondslagen, verlangde immers Oostenrijk niets anders, dan dat het gewaarborgd zou worden, binnen een bepaalden tijd als integreerend deel in het Tolverbond te zullen worden opgenomen. Het kan echter aan Pruissen niet ten schande gerekend worden, dat het op een ondoordacht en in voorbijgaande spijtigheid genomen besluit niet aarzelt terug te komen en dat het thans toegeeft, wat het nog onlangs met misplaatste fierheid van de hand sloeg. Wanneer het slechts tot de erkenning van Oostenrijks regten en billijke aanspraken besluiten kan, dan zal Pruissen veel bijgedragen hebben tot de handhaving van den wereldvrede, en tijdgenoot en nageslacht zullen er zijnen Koning dankbaar voor moeten zijn.

Vervolg en Slot van het Eerste Hoofdstuk van het Werk: *Des intérêts Catholiques au* XIXe *Siècle* van den graaf de Montalembert.

Laten wij echter het Kanaal oversteken en met eerbied en erkentelijkheid onze blikken vestigen op een der verbazendste schouwtooneelen, welke God aan de wereld geschonken heeft.

Engeland, die oppermagtige natie, de erfgename en mededingster van het aloude Rome, door de uitgebreidheid harer magt, de duurzame majesteit harer instellingen, de geestkracht harer staatkunde en de doorzetting harer plannen; Engeland zoo lang dierbaar en getrouw aan de Kerk, later oproerig geworden tegen zijne moeder, en te midden van zijnen afval met allen menschelijken voorspoed gezegend; Engeland, waartegen niets bestand is, en hetwelk roekeloos en ongestraft de gevaren trotseert, waaronder alle andere natien bezweken zijn; dat fiere en alvermogende Engeland gevoelt zich overrompeld, getrotseerd en verwonnen door de onverwinnelijke zwakheid van die Kerk, welker vernietiging het zoo vaak beproefd had. Aan zijne zijde draagt het tegelijk met de altoos levende getuigenis zijner hoofdmisdaad, het werktuig zijner straf, dat zoodra het zulks maar zal willen, het werktuig der goddelijke barmhartigheid jegens hem zal worden.

Ierland, zoo lang vergeten, zelfs door het katholijk Europa, heeft nimmer zijn geloof verloochend. Het heeft geleefd in eene langdurige foltering, als martelaar zijner onverwinlijke liefde voor de Roomsche Kerk. Drie eeuwen van verbeurdverklaringen, van vervolgingen, van hongersnood, van verlaging, zijn over zijn hoofd getrokken, zonder hem vrees aan te jagen of te doen bukken.

Ten laatste heeft het eenen wreker voortgebragt, maar eenen wreker in den geest van Christus, die ons redt terwijl hij ons kastijdt. Er is een man opgestaan, die zonder ooit eenige officieele betrekking te hebben vervuld, zonder ooit of een titel, of een ridderkruis, of eene gunst verzocht of verkregen te hebben, gedurende dertig jaren geheerscht heeft over zijn land, en geheerscht heeft over de gemoederen, over de armen, ja zelfs over de beurs van vijf millioenen menschen.

Hij heeft geheerscht zonder ooit een druppel bloeds te hebben doen vergieten, zelfs zonder ooit eene enkele gewelddadige of onwettige worsteling te hebben uitgelokt, maar alleen door de kracht des woords, dat vrije en tevens in toom gehouden woord, 't welk de bewonderenswaardige instellingen van Engeland zelfs aan de bestrijders zijner heerschappij waarborgen. Hij heeft geheerscht en zijn rijk heeft meer dan dat van eenig ander Vorst van lateren tijd de katholijke zaak bevoordeeld. Hij heeft van zijne medeburgers den naam van *bevrijder* ontvangen, en het nageslacht zal hem dien blijven toekennen, niet omdat hij zijn Vaderland heeft bevrijd, hetgeen ook anderen elders konden doen, maar omdat hij Gods Kerk bevrijd heeft, in het magtigste rijk der aarde, wat nog aan niemand is gegeven geweest. Hij is het, die met Ierland achter zich, in den naam zijns volks aan de deur van het Engelsch Parlement komt kloppen. Zij gaat open, en de Katholijken der drie koningrijken treden daar binnen met hem en voor altoos. De verwinnaar van Napoleon legt de wapenen neder voor den zedelijken aanvoerder van een ongewapend volk, doch dat onverwinnelijk is geworden door de kracht des regts, en de nederlaag zijner onderdrukkers had voorbereid door de overwinning die het had behaald op zijne eigene onmatigheid (1). Het groot en roemrijk feit der *katholijke emancipatie* is, na vijftig jaren strijds, volbragt.

Het Iersche volk, even trouw als vruchtbaar, begeeft zich van alle zijden naar het fabriekwerk, de openbare werkplaatsen en vooral naar de kolonien, werwaarts het dat vrije ware geloof overbrengt; en het ontzagchelijke over de vijf werelddeelen verspreide Britsche rijk, waarin men met waarheid zeggen kan, dat de zon nimmer ondergaat, wordt, als oudtijds het Romeinsche Rijk, eene uitgestrekte kweekerij van bisschoppelijke zetels en katholijke zendingen (2).

En opdat Engeland zich niet zou vernederd achten door de zegepraal van een vreemd en overwonnen volk, zoo laat God toe dat er zich in den eigen boezem der Anglikaansche geestelijkheid eene onvoorziene en wonderbare beweging ontwikkelt naar de overlevering, het gezag en de eenheid van Rome. Het geloof van den grooten Alfred, van St. Anselmus en van St. Thomas van Kantelberg herneemt zijne regten in het gemoed zijner berouwvolle zonen. Na eene lange ijdele worsteling met de dwaze hoop bezield om tusschen de waarheid en de dwaling, tusschen de eenheid en de verdeeldheid een middelterm te vinden, scheurt het puik der Anglikaansche geestelijkheid zich los met opoffering van benificien, rijkdommen, vriend- en bloedverwantschap, en gaat de wettige strijders des Heiligdoms vermeerderen of de wereld stichten door de ootmoedige warmte zijner huisselijke deugden.

Wij hebben nimmer gedeeld in de gevaarlijke hersenschimmen van hen, die met belagchelijke zekerheid de algeheele en onmiddellijke bekeering van Engeland voorspeld hebben; wij deelen nog veel minder de verwoedheid van hen, die een lang verjaarden afkeer weder zouden willen opwarmen tegen eene natie, die zoo verwikkeld is in de lotsbestemming van het katholicismus over den ganschen aardbol. Maar, wij moeten volgaarne de trapsgewijze overwinningen der waarheid [illegible]

---

(1) Bij zijne verkiezing te Clare in 1829 had O'Connell van al zijne kiezers verkregen, dat zij gedurende de verkiezingen geene sterke drank zouden gebruiken. — Van 1838 tot 1848 hebben, zoo in Amerika als in Ierland, 5 millioen Ieren de *belofte van matigheid* afgelegd in handen van Pater Mathew.

(2) Men telt thans in de landen, die aan de Engelsche kroon onderworpen zijn, 89 Bisdommen of Apostolische Vikariaten.

op [illegible], vanwaar zij zoo lang is verbannen geweest, die kerken, die kloosters, en vooral die scholen, die in de schaduw der volmaaktste vrijheid van onderwijs, iederen dag oprijzen naast de door het Katholicismus gestichte oude kathedralen en oude universiteiten, waarvan het Katholicismus is uitgesloten, die twaalf bisdommen, die naauwelijks toereikend zijn voor de geestelijke behoeften van een [illegible], waar, voor honderd jaar, een enkel Apostoliesch Vikaris genoegzaam was voor eene handvol verstrooide en verscholen geloovigen. Ziedaar onderpanden eener trapsgewijze en zekere wedergeboorte. De terugkeer van Engeland tot het Katholicismus hangt niet meer af, als onder Jakobus II, van den wil eens Vorsten, noch van kabinetskuiperij of hofkabaal; hij is met de vrijheid zelve onder de hoede geplaatst dier waarlijk roemrijke konstitutie, die allereerst door de Katholijken was gevestigd, vervolgens in 1688 ten hunnen koste was bekrachtigd, maar thans hun schild en hunne bescherming geworden is.

Ongetwijfeld zal het fanatismus der dwaalleer zich niet in één dag laten verwinnen; de volksvooroordeelen, de bezorgdheden der staatslieden, de boosaardige haat der legisten (schier overal de vijanden der Kerk) bereiden nog hinderlagen en worstelingen tegen het geduld en den moed der Engelsche Katholijken. Zij zullen meer dan eene krenking ondervinden, meer dan eene boete te betalen, meer dan één veldtogt, als dien der *titelbill*, hebben door te strijden. Maar evenmin als die *bill*, zal niets van dat alles in staat zijn een ernstigen hinderpaal op te werpen. Niets van dat alles kan den aard der zaak veranderen. Niets is in staat de onvergelijkelijke kracht te verlammen, welke de katholijke zaak put in de openbaarheid, in de billijkheid, in de diskussie, in het zamenstel der politieke zeden en liberale instellingen van Engeland. Bereids hebben in de beide Huizen de uitstekendste staatsmannen, de handhavers der groote staatkundige beginselen van Sir Robert Peel, grootmoediglijk met opoffering hunner populariteit, de regten hunner katholijke medeburgers gehandhaafd (3); en sedert de jongste verkiezingen wordt de katholijke phalanx, welke Ierland naar het Huis der Gemeenten heeft afgevaardigd, te midden van de worsteling der partijen, meesteres van den toestand. Bijaldien de katholijke leden zich voorzigtig en loyaal weten te gedragen, en er voor hen een bekwame aanvoerder oprijst, dan is de toekomst van het Katholicismus in Engeland verzekerd. O welk een geheim van Gods Barmhartigheid en Almagt! Nog geene eeuw geleden werd het eerste verzoekschrift ter bewerking van de emancipatie der Katholijken met de voeten over de balie geschopt van datzelfde Huis der Gemeenten, waar de verkozenen der Katholijken thans de beslissers zijn der Engelsche politiek!

Maar wat de Kroon opzet aan die katholijke wedergeboorte, welke wij het geluk hebben te beleven, dat is de plaats, welke Rome en het Pausschap op de wereld hernomen hebben. Men moet gewis wel hoog opklimmen in de geschiedenis, om eenen tijd te vinden, waarin de H. Stoel de gemoederen ingenomen, getroffen en beheerscht heeft, als sedert Pius IX hem beklommen had. Bestemd even als Hij, wiens Stedehouder hij is, om gedurende zijn sterfelijk leven alle lotwisselingen van grootheid en smart te ondergaan, nu eens door de meest bedwelmende volksgunst omgeven, dan weder belegerd in zijn eigen paleis, vlugteling en balling, heeft hij geen oogenblik opgehouden de blikken van het heelal tot zich te trekken, en de onvergelijkelijke majesteit van het Roomische Pausschap te konstateeren, hetzij door het opwekken der sympathie van onverschilligen en ongeloovigen, hetzij door onder het Episkopaat en bij alle geloovigen (4) de betuigingen uit te lokken eener eenheid van gehoorzaamheid en onderwerping aan de Moederkerk, welke in de schoonste tijden der middeleeuwen niet overtroffen is geworden.

Overwaardig om de vrijheid te beminnen en te begrijpen, heeft hij in billijke en nuttige mate aan haar willen deelachtig maken een volk, dat door de demokratische woelingen daartoe ten eenemale is ongeschikt geworden. Doch te midden der wegslepingen van dien moeijelijken toestand, heeft hij door de beroemde Allokutie van 29 April, die als een eerste straal van licht en waarheid in de duisternissen van 1848 flikkerde, en door zijne weigering om den oorlog te verklaren aan Oostenrijk, weten te toonen dat de staatkunde hem nimmer de verhevene onzijdigheid van den algemeenen Vader van alle volken zou doen vergeten.

Ver boven de politieke hervormingen, waarmede zijne zorgvuldigheid zich zoo teregt bezig hield, plaatste hij de kerkelijke hervormingen en de geestelijke belangen, die aan zijne zorg waren toevertrouwd. Terwijl gansch Europa bekommerd is over zijn lot, en terwijl men hem te Rome vervallen verklaart en de republiek uitroept, rigt hij, kalm en vrij, uit zijne ballingschap te Gaeta, met [illegible] den Hemel gevestigde blikken, en het hart uitsluitend voor de leiding der zielen en de pligten zijner apostolische bediening bezorgd, aan alle Bisschoppen des Heelals eene *Bulle* bestemd om het oogenblik te verhaasten, waarin de leer der Onbevlekte Ontvangenis verklaard zal worden een geloofspunt te zijn. Door de Fransche dapperheid in het bevrijde Rome terug gevoerd, met medewerking der legers van Spanje, Oostenrijk en Napels, herstelt hij daar zijn vaderlijk gezag in de schaduw dier driekleurvlag, die eertijds bij de opligting van Pius VI en van Pius VII werd opgestoken.

De geheimen der toekomst behooren God, maar hoedanig ook de uitkomst worden der fransche bezetting; steeds blijven de inname van Rome en het herstel van het pausselijk gezag door het leger der republiek een der meest grootsche herinneringen van de Kerk en van Frankrijk. Wie onze soldaten, neergeknield in hunne kracht en eenvoud op het plein des Vatikaans, hunne bevrijdende vaandels zag buigen met Sint-Pieters-Dom, de wereldkathedraal, voor zich en het stof der Martelaren onder hunne voeten, en de hand van Pius IX uitgestrekt boven hunne hoofden om hen te zegenen, mag zeggen dat hij het schoonste schouwspel heeft gezien, 't welk de zon beschijnen kan; dan heeft hij niets meer te doen dan met dankbare bewondering te herhalen, wat Sixtus V op de obelisk van Nero deed schrijven: *De leeuw heeft verwonnen uit Juda's stam: Wijkt vijanden. Christus overwint, Christus regeert, Christus verdedige zijn volk tegen alle kwaad.* VICIT LEO DE TRIBU JUDA: FUGITE, PARTES ADVERSAE CHRISTUS VINCIT, CHRISTUS REGNAT, CHRISTUS AB OMNI MALO PLEBEM SUAM DEFENDAT.

(3) Onder meer anderen is Lord Cardwell, een der kollega's van Sir Robert Peel in het ministerie, bij de jongste verkiezingen doorgevallen, wegens zijne bestrijding van de *titel-bill*.

(4) Zie de verzameling der aan den Paus in zijne ballingschap te Gaeta gerigte brieven door een aantal Bisschoppen en aanzienlijke personaadjes, getiteld: *l'Orbe Cattolico* (Rome 1850, 2 vol. in 4°).

De *Annales de la Propagation de la Foi* bevestigden het berigt van den marteldood des Eerw. Missionaris Bonnard, die te Tong-King is onthoofd geworden. Deze ijverige Apostel der Heidenen was geboortig uit het bisdom Lyon; De omstandigheden van zijn dood zijn onbekend gebleven.

Vervolgens noemt gemeld tijdschrift de namen van zestien moedige geestelijken van de orde der Minderbroeders-Observantijnen, die in de maand Mei ll. te Genua naar Zuid-Amerika zijn ingescheept. Zij zijn:

De Eerw. PP. Alexander, van Rome; Jacobus, van Nocchi; Raphaël, van Novi; Anastasius, van Castel-Ciriolo; Franciscus, van Osimo; Vincentius, van Montemilone; Joseph, van Montevidone; Dionisius, van Villa franca; Marinus, van Sienna; Thomas, van Alasio; Zacharias, van Giaveno; Fortunatus, van Turijn; Pacificus, van Olivastri; Athanasius, van Costa; benevens de Broeders Alexander, van Solero; en Bonaventura, [illegible].

Deze Missionarissen zullen aan de woeste volkstammen van Bolivia het Evangelie gaan verkondigen, en vertrekken derwaarts onder aanvoering van den Zeer Eerw. P. Zephirinus Mazzani, die van Amerika naar Italië was terug gekeerd om er medearbeiders te halen.

Heden omstreeks het middaguur is op den hoek van het Prinseneiland en de Galgenstraat een brand uitgebarsten, die vreesselijke gevolgen zal kunnen hebben, en bij het ter perse leggen onzer Courant nog hevig woedde. Naar men verneemt waren, ondanks de ijlings aangebragte hulp, twee pakhuizen alsmede een woonhuis in den asch gelegd, terwijl de talrijke omliggende gebouwen in groot gevaar verkeerden.

Men schrijft uit 's Hage:

»De verklaring onlangs door het gouvernement in de Tweede Kamer der Staten-Generaal afgelegd, »dat er geene bevelen waren gegeven om den verkoop van sommige boekwerken tegen te gaan", verwekt bevreemding bij hen, die stellig meenden te weten, dat die verkoop *wel* was tegengegaan en, dat bij onderscheidene boekverkoopers, onder anderen te 's Hage, exemplaren van zeker Fransch schotschrift waren in beslag genomen. De kwaadwilligheid meende in dat feit, weder een wapen tegen het gouvernement te hebben gevonden. De ongegrondheid der daaruit geputte aantijgingen blijkt echter ten duidelijkste, zoodra men slechts met de ware toedragt der zaak bekend wordt, zooals een ieder [illegible] kan doen, die, zoo als wij deden, slechts de moeite neemt, zich daaromtrent juiste inlichtingen te doen geven. Er zijn dan inderdaad hier ter stede en, naar men verneemt ook elders, bij eenige boekverkoopers door den officier van justitie exemplaren van zeker in het Fransch geschreven boekje in beslag genomen; zulks is eenvoudig geschied op grond van art. 283 van het Wetboek van Strafregt *omdat zy niet voorzien waren van den naam van den schryver of drukker*. De tekoopstelling van dat werkje deed die boekverkoopers in contraventie verkeeren, zoo als door die inbeslagneming moest worden gekonstateerd. Met de vrijheid van drukpers, met de politiek had die zaak niets gemeens. De officier van justitie zou zijn pligt hebben verzuimd, zoo hij, toen de tekoopstelling van zoodanig werkje ter zijner kennisse kwam, had nagelaten, tot die inbeslagneming over te gaan. Er is van niets anders quæstie dan van de vervolging van een gewoon misdrijf.

»Juist dit zal ook hebben veroorzaakt, dat in de Tweede Kamer zoo stellig is verklaard, »dat er geene bevelen waren gegeven, om den verkoop van zekere boeken tegen te gaan." Het kan bij den officier van justitie niet zijn opgekomen, den minister van justitie van de konstatering van een gewoon delikt terstond te doen kennis dragen. Het is daarom hoogst waarschijnlijk dat de minister met die inbeslagneming, die geheel buiten hem omging, volstrekt onbekend was, tot dat daarop in de Tweede Kamer werd gedoeld.

»Ziedaar de eenvoudige toedragt eener zaak, waaraan sommigen eene beteekenis hebben willen geven, die zij volstrekt niet had. (*N. R. C.*)

Z. M. heeft benoemd, bij het wapen der artillerie: bij den staf tot kapitein 3de kl. den 1sten luit. C. A. N. Ernst de Seiwert; bij het 1ste reg. vesting-artill. tot 1sten luit. den 2den luit. R. A. W. Sluiter; bij het 2de reg vesting-artill., tot kapitein 3de kl. den 1sten luit. A. J. E. Dolleman; tot 1sten luit. den 2den luit. H. A. Frantzmann; bij het 3de reg. vesting-artill., tot majoor den kapitein der 1ste kl. R. F. Verschoor van Nisse; bij het personeel van de geneesk. dienst der landmagt, tot offic. van gez. 2de kl., [illegible] gez. 3de kl. J. A. H. Lourens; bij de milit. geneesk. dienst in Oost-Indie, tot apoth. 3de kl. H. Plasberg.

Tot leden van de Kamers van Koophandel en fabrieken zijn gekozen:

Te Almelo, herkozen de heeren: G. Salomonson, H. E. Hofker en H. J. ten Bruggen Cate.

Te Oldenzaal, herkozen de heeren: H. L. Ziehender Trans, H. J. Engbers en C. T. Stork.

Te Boxmeer herkozen de heer F. J. Hoctin.

Te Tiel herkozen de heeren: C. H. Kruseman, A. Caron en M. D. Houtzagers.

Men schrijft uit Tiel, dd. 1 December: Men verneemt, dat de officier van justitie bij de arrond.-regtbank alhier, een geregtelijk onderzoek heeft doen instellen, ter zake van het verspreiden van een gedrukt geschrift, zonder naam van schrijver of drukker, welke verspreiding alhier op 21 Nov. jl. bij gelegenheid van de herstemming voor een lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal en ter bestrijding van de kandidatuur van den heer de Kempenaer, aan eenige huizen der ingezetenen heeft plaats gehad, welk feit strafbaar is gesteld bij art. 283 van het wetboek van strafregt. (*T. C.*)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN

FRANKRIJK.

PARIJS, 1 December. Heden is het Wetgevend Ligchaam tweemaal vergaderd geweest. In de eerste zitting is het werk der stemopneming, volgens de depêches uit departementen, voltooid geworden; en in de tweede zitting heeft de Vergadering het eindcijfer vastgesteld der stemming over het Senaatsbesluit van 4 November, betreffende de herstelling des Keizerrijks. Daaruit blijkt, dat er zijn uitgebragt

7,824,189 *ja's*
en 253,145 *neen's*.

Het Wetgevend Ligchaam heeft zich onmiddellijk na de zitting in plegtigen optogt naar het kasteel St. Cloud begeven.

De optogt bestond uit een honderdtal rijtuigen, geëskorteerd door de republikeinsche garde, en was met flambouwen verlicht.

De nieuwe Keizer heeft (*volgens een later berigt*) omringd van de Ministers, Senatoren en Afgevaardigden, de rede aangehoord die de voorzitter Billault en de heer Mesnard uit naam van het Wetgevend Ligchaam uitspraken, en antwoordde daarop nagenoeg het volgende:

Het nieuwe keizerrijk heeft zijn oorsprong niet te danken aan geweld, aan overweldiging of list, zooals zoo andere waarvan de geschiedenis spreekt; maar is een uitvloeisel van den wettigen wil des volks, dat met kalmte heeft bevestigd, wat het zonder beweging heeft tot stand gebragt. De nieuwe Keizer neemt met vertrouwen den naam aan van Napoleon III, omdat de toejuichingen des volks hem dien reeds hebben toegekend; de senaat dien heeft voorgesteld en de geheele natie dien heeft bevestigd. Indien men echter mogt meenen, dat hij, door dien titel aan te nemen, in de gewraakte dwaling verkeert van hem, die uit de verbanning terugkeerende, verklaarde, dat al wat in zijne afwezigheid geschied was, geene waarde had, dan vergist men zich zeer; verre van hem zij eene dergelijke dwaling; integendeel zal de nieuwe keizer, vroegere gouvernementen erkennen en de erfgenaam zijn van al wat geschied is; maar zoowel het goede als het kwade, blijft voor de verantwoordelijkheid der regeringen, welke haar oorsprong ook moge geweest zijn.

De Keizer aanvaardt de overleveringen der geschiedenis sedert 50 jaren, en zal dan ook de roemrijke regering van Napoleon met stilzwijgen voorbijgaan. De titel van Napoleon III is geen verjaarde dynastische aanmatiging;

een zoodanige bewering zou beleedigend zijn voor het gezond verstand; hij is in waarheid eene hulde aan de wettige regering toegebragt, tegenover gebeurtenissen, die de schoonste gedenkteekenen van de hedendaagsche geschiedenis en regeringen zijn. Zijne regering dagteekent dus niet van 1815; maar van het oogenblik, waarop men hem de stemming der natie heeft aangekondigd."

Voorts bedankte de Keizer alle aanwezigen voor den luister, dien zij aan de manifestatie des volks hebben bijgezet en voor hunne gelukwenschen, met verzoek, dat zij allen hunne hulp zullen verleenen om, te midden van de sporen van verwoesting, die de revolutien hebben achtergelaten, een vast bewind te stichten, gevestigd op godsdienst, regtvaardigheid, eerbied en liefde voor de min bevoorregte klassen der maatschappij. Hij eindigde met te zweren dat hij niets zou nalaten wat den voorspoed van het Vaderland zou kunnen bevorderen.

Men verwacht aangaande deze belangrijke plegtigheid nog meer bijzonderheden.

Heden middag ten twee ure hield de Senaat eene zitting.

De *Moniteur* bevestigt het berigt dat de afkondiging [illegible] Keizerrijk morgen voormiddag ten 10 ure op [illegible] zal plaats hebben door den heer Berger, prefekt van de Seine, omringd door al de leden van den gemeenteraad. Het leger en de nationale garde zullen bij deze gelegenheid vertegenwoordigd wezen. Terstond na de voorlezing der verklaring van het Wetgevend Ligchaam zullen zich salvo's met grof geschut doen hooren.

De Prefekten in de verschillende departementen zijn aangeschreven om te zorgen dat dezelfde plegtige aflezing den 5 dezer geschiede in alle gemeenten van het Fransche grondgebied.

Betreffende de besluiten tot amnistie blijkt thans dat daarbij is bepaald: 1° dat onmiddellijk in vrijheid zullen gesteld worden alle personen, die zich in hechtenis bevinden, wegens niet voldoening van boeten en kosten, waartoe zij veroordeeld waren wegens misdrijven en overtredingen; 2° dat aan deze personen de tegen hen uitgesprokene boeten zullen worden kwijtgescholden. Zij zullen voor die kosten niet meer kunnen vervolgd worden.

Voorts is gratie verleend aan alle manschappen der nationale garde, die tot disciplinaire straffen veroordeeld waren, alsmede voor alle drukpersdelikten; ook zijn nietig verklaard de waarschuwingen, die aan sommige dagbladen zijn gedaan. Aan alle onderofficieren en soldaten zijn, wegens de plegtigheid van den dag, gratifikatien geschonken. Aan 290 personen, die naar Algerie gedeporteerd zijn, is vermindering of algeheele kwijtschelding van straf verleend.

[illegible] generaals [illegible]

Als onderkoning van Algerie wordt steeds gedoodverwd Prins Napoleon, de zoon van den maarschalk Jerôme.

— Uit Algerie wordt gemeld, dat de gen. Jussuf een aanval gedaan heeft op de Bedouinen, ten einde een te woeligen Sheriff te straffen en de stad Laghouat in bedwang te houden. De gen. heeft den vijand het verlies van vele manschappen berokkend, en eene menigte kameelen en schapen buit gemaakt.

MADRID, 26 Nov. Een aantal dagbladen, die van de *Epoca*, een verslag hebben overgenomen van het gebeurde in de vereenigingen van de leden der Kamers, behoorende tot de verschillende fraktien der oppositie, zijn heden in beslag genomen. De uitgevers dier bladen zullen geregtelijk vervolgd worden, of bevinden zich reeds in hechtenis.

ENGELAND.

LONDEN, 1 Dec. Overmorgen zal de heer d'Israeli de begrootings wetten voordragen.

Men zegt dat tusschen dezen minister en de overige kabinetsleden eene hevige oneenigheid is gerezen.

De *Morning Herald*, een der organen van het Engelsch [illegible] eene toenadering tusschen het kabinet Derby en den voormaligen sekretaris van Staat voor Buitenlandsche Zaken, Lord Palmerston, gansch niet onmogelijk is.

— Er is last gegeven om de batterijen op het eiland Wight met spoed te versterken. De regering besluit tot eene vermeerdering van de marine met 1500 man, van de artillerie met 2000 man, 1000 paarden en 200 stukken geschut.

DUITSCHLAND.

BERLIJN, 1 Dec. De Katholieke Afgevaardigden zijn reeds bijeenkomen om zich tot eene gemeenschappelijke optreding te vereenigen. Maandag avond is een ontwerp van statuten van de Katholieke fraktie door A. Reichensperger, voorgesteld en met eenige wijziging aangenomen; het doel daarvan is, *in necessariis, unitas* eenheid in 't noodzakelijke. De Katholieke fraktie zal nagenoeg 70 leden bedragen. Wij zullen eerdaags derzelver namen mededeelen.

WEENEN, 30 Nov. Z. M. onze geliefde Keizer heeft eene uitgebreide nieuwe wet op de vereenigingen goedgekeurd, volgens welke politieke vereenigingen over het algemeen niet geoorloofd zijn.

ITALIE.

De Groot-Hertogin van Toskanen is in den nacht van 25 op 26 November bevallen van een Prins.

BELGIE.

BRUSSEL, 2 Dec. Heden is in de Kamer van Vertegenwoordigers de beraadslaging geopend over de wet op de drukpers. De heer de Perceval sprak tegen en de heer de Haerne voor de wet.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 3 December.

GETROUWD (2 Dec.): J. Ruys, wed. met W. G. Elskamp. - G. A. Hondeyker met A. M. Went. - P. W. Nuggelmans met J. Heerings. - F. W. Nienaber met J. W. S. Krieger.

BEVALLEN (1 Dec.): W. Ditmar, geb. Beck, Z.

OVERLEDEN (29 Nov.): C. Leendertz, 1 j.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

		2 Dec. 4½ u. gebl.	3 Dec.	4 u.	gebl.
Nederl., Werkel. Sch. à 2½ pCt.		65 1/16	65 1/16	65 1/16	65 1/16
Dito Dito	3	77 1/16	77⅞	78	77⅞
Dito Dito	4	96 1/16	96¾	97	96¾
Dito Obligatien O. I.	4	96½			
Amortis. Syndic.	3½				
Handel-Maatschappij	4½	118½	119	120½	
Aand. Rijn-Spoorweg		101½			
Aand. Holl. S. M.					
Obligatien					
Belgie, Obligatien 1844		93¾			
Cert. bij de Belg. Bank	2½				
Dito bij Rotsch. en Volksv.		54½	54½	54⅝	
Frankrijk, Obligatien	3	78½			
Spanje Nieuwe	1	24¼	24 7/16	24¼	
Dito	3				
Dito Binnenl. à 6/m.		44 13/16	44½		
Coup. Bewijzen		3⅜	3 9/16		
Amortisable Schuld			6 1/16		
Portugal te Londen	5	42	41½		
Dito Dito	4	38½	38 13/16	38 5/16	38½
Rusl. bij *Hope* 1798 en 1816	5	108⅜	108½	108⅝	
Dito Dito 1828 en 1829		107	107½	107½	
Cert. bij id. 1831 en 1833					
Dito [illegible]	4½				
Dito bij *Hope*	4	91¾	91⅝		
Dito bij *Stieglitz en C°.*	4	91⅜	91 5/16		
Dito bij id. 5de Serie	4				
Cert. te Hamburg	5	103¼			
Inschrijving in Assignat.	6	71			
[illegible]		71 9/16			
Polen, Certifikaten	4	85½	85 9/16		
Dito Aand. à fl. 500		162¾			
Dito met Lot. à 300					
Amerika, Bank-Actiën		4⅜			
Pruissen, Aand. met Lot. R. 50 f					
Oostenrijk, Metalliek	5 pCt.	78⅝	78¾	78⅞	
Dito 1847	2½	40¾	41	41¼	
Dito 1851	2½	40½	40¾	40⅝	
Dito 1849	5	91⅞	92	92¼	92⅜
Ween. Bank bij *Goll en C°.*					
Dito	4				
Letter B	5	91¼	91 11/16	91¾	
Aand. met Loting fl. 500	f				
Nieuwe dito 250					
Napels, Cert. *Lam en Bouwer*	5 pCt.				
Brazilie te Londen 1824	5	100			
Dito Leening 1843	5				
Dito £ 200					
Peru	5½				
Mexico Nieuwe	3	24 11/16	24⅝	24 11/16	
Venezuela à £ 100	3½	40½			
Grenada à £ 100	2	23½	23	23 1/16	
Dito Uitgestelde		11 13/16	12 9/16	12¼	
Ecuador à £ 100		4¼	4⅜	4¼	

Venezuela uitgestelde 16⅝.

Eenige verkoopen welke heden voor winstrealisatie in Binnenl. fondsen bewerkstelligt werden, deden de prijzen eenigermate achteruitgaan; van vreemde fondsen was naar Russen en Oostenrijksche veel vraag, hetgeen derzelve merkbaar deed vooruitgaan; de andere soorten blijven nagenoeg alle als gisteren.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt., Prolongatie 2½ pCt. Diskonto 2 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	f 55⅞		Livorno	2/m.	f 38½
,,	zigt	,, 56⅛		Napels	,,	,, 81⅛
Bordeaux	2/m.	,, 55½		Petersburg	,,	,, 1,86
,,	½/m.	,, 55¾		Weenen	6/w.	,, 30¼
Madrid	3/m.	,, 243		Augsburg	,,	,, 35⅜
Cadix	,,	,, 249		Frankfort	,,	,, 99
Seville	,,	,, 239		Hamburg	2/m.	,, 35¼
Bilbao	,,	,, 240		,,	zigt	,, 35½
Lissabon	,,	,, 41¾		Londen	2/m	,, 11,75
Porto	,,	,, 41⅝		,,	zigt	,, 11,80
Genua	2/m.	,, 46¼		Rotterdam	,,	⅛

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 2 Dec. Belg. leen. 2½ pc. 58; 1840, 5 pc. 100; 1848, 100; 1852, —; Spanje 1 pc. 24 3/16; Binnenl. 3 pc. 44½; Rom. Leening 1835 —.

PARIJS, 1 Dec. Fransche 3 pc. 84,40; id. 4 pc. —; 4½ pc. 105,65; Schatk. —,—; Bank-Actien 2900,—; Belg. 1840, 5 pc. 100; 1842, 5 pc. 100½; 4½ pc. —; 3 pc. [illegible] Rusland 4½ pc. —; Napels 5 pc. —,—; Spanje Buitenl. 3 pc. —; Binnenl. 3 pc. 45½; Holl. 2½ pc. —; Piemont 1834 1032,50; 1849, —,—; 1851, 995,—; Haiti —; Rom. Leening 1850, 98½.

MADRID, 26 Nov. Spanje 3 pc. 46⅜; Ardoins 1 pc. 25½; Uitg. Schuld 6; Comité-Bewijzen 3¼.

LONDEN, 1 Dec. Cons. kont. 101 a 101⅛; op tijd 101 a 101⅛; Braz. 102½ a 103½; 1829/39 102½ a 103½; Den. 3 pc. 84 a 85; 5 pc. 106 a 107; Ecuad. 5 a 5⅛; Gren. 22½ a 23½; Uitgest. 12⅞ a 13⅛; Mexiko — a —; Nieuwe 25 a 25¼; Peru 4½ pc. 104 a 105; Uitgest. 64 a 65; Rusl. 1822 5 pc. [illegible] (N.) 4½ pc. 105 a 105½; Portugal 5 pc. 41 a 42; 4 pc. 38¼ a 38¾; 3 pc. — a —; Spanje 1 pc. 24¾ a 25; 3 pc. 51¾ a 52¼; Coup. cert. 3½ a 3⅝; Passive 6 a 6¼; Holl. 2½ pc. 66 a 66¼; id. 4 pc. 97¼ a 97½; Venez. 41 a 42; Uitg. 16 a 16½.

WEENEN, 30 Nov. Met. 4½ pc. 83⅜; 5 pc. 94⅝; Bank-Actien 1333.

BERLIJN, 1 Dec. Schuldbr. 3½ pc. 93⅛; Loten —; Rusl. Stiegl. 4 pc. 97¼; Pools. 4 pc. 90½; Loten fl. 200 22¼; id. fl. 300 158; id. fl. 500 91¼; Amsterdam zigt 143⅛g; id. 2/m. 142⅜g.

HAMBURG, 1 Dec. Rusl. Eng. Leen. 112¼; Stiegl. 4 pc. 90¾; Spanje 1 pc. 23⅝; Binnenl. 3 pc. 41⅝.

FRANKFORT, 1 Dec. Met. 5 pc. 80⅝; 4 pc. 64⅝; 2½ pc. 41¼; Bank-Actien 1371; Darmst. Loten fl. 50 90¼; id. fl. 25 31½; Badensche Loten fl. 50, 66⅞; id. fl. 35, —; Nassausche 28½; Holl. 2½ pc. 63¼, Werk. Sch. 4 pc. 96¼; Syndic. 3½ pc. [illegible]

NIEUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

PRIJZEN VAN COUPONS EN LOSBARE OBLIGATIEN.

Metalliek	f 25,60	a —	Pruissische	f 34 15/16	a —
Napelsche	25,30	,, —	Spaansche	—,—	,, —
Div. in £St.	11,75	,, —	Hamb. Russ.	57½	,, —
Eng. Russen	—,—	,, —	Russ. in Z. R.	87½	,, —
Fransche	55½	,, —	,, Pap.		,, —
Belgische	55½	,, —	Pools. in Fl.	23	,, —

SPECIE-COURS.

GOUDEN SPECIEN.

Stukken à f 10 per Stuk	f 9,75 à 9,85
Oude Gouden Dukaten	5,50 à 5,60
Wigtige Souvereinen	11,60 à 11,80
[illegible] Pistolen	9,55 à 9,65
Stukken van 20 Francs	9,40 à 9,50
Baren Gouden Specien à f 1442,60 per Ned. & fijn	1444 à 1445

ZILVEREN SPECIEN.

Piasters	per Stuk f 2,55 à 2,60
Stukken van 5 Francs	2,35 à 2,40
Brabandsche Kroonen	2,66 à 2,70
Fransche	2,70 à 2,75
Pruissische Daalders	1,73 à 1,75
Zilver 1000 à 980	f —,— à —
900 à 700	104,50 à 105—

HANDELSBERIGTEN.

ROTTERDAM, 2 Dec. Heden zijn uit de eerste hand afgedaan 16 koopen Congo Thee, N°. 311 *Mangosteen*, tot f 69 opgehouden in veiling 25 Nov. II.

Heden zijn uit de eerste hand bij inschrijving verkocht 1313 pakken Java Tabak, hoofdmerk *Cuba*, aangevoerd per *Chieftain*.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 2 Dec. Tarwe tot op nieuw iets hoogere prijzen met goeden handel op spekulatie en cons., verkocht in Entr.: 124 & b. Pools. f 302, 305, 306; in cons.: 127, 128 & b. Pools. f 310, 314; 126 & mindere dito f 295; 123 & o. Vriess. f 255; 130 & b. Pools. f 325; 128 & dito f 315.

Rogge bij gerijven als voren: 122 & Pruiss. f 202; 114 & o. Gedr. f 170.

Garst iets lager; 110 & ger. n. Deens. f 170; 104 & a. Vr. Winter f 165; 107 & o. dito f 164.

Haver en Boekweit zonder handel.

Tegen maandag zijn nog in veiling aangeslagen cirka 220 last besch. Odessa Rogge van 111—115 &.

Op 9 vaten Olie dadelijk 57; in Dec. ek. 57; April 58½; Sept. 59½ £. *Raapolie* op 6/w. f 34; Vliegend f 33½; Mei f 34; Sept. f 34½. *Lijnolie* op 6/w. f 29¼; Vliegend f 28½; April en Mei f 29½. *Hennepolie* op 6/w. f 39. *Raapkoeken* per 1040 st. f 72, 75. *Lijnkoeken* per 104 st. 8½, 11.

ROTTERDAM, 2 Dec. Tarwe in entrepot: 158/2 & oude Kleefsche f 273. — Boekweit op 140/2 Fransche f 166.

SCHIEDAM, 2 Dec. Rogge. Verkocht: in entrepot 144/2 & Petersb. f 175 6/w.; 148/2 & Archangel f 173 4/w.

Moutwijn f 16,50; Jenever f 20,00; Amst. Proef f 21,25, per Ned. vat zonder fust zonder de belasting.

DELFT, 2 Dec. Boter f 32 a 40.

LONDEN, 1 Dec. *Ruwe Suiker.* *Vreemde* wekken weinig aandacht, maar de prijzen blijven onveranderd. Gestampte met goeden vraag voor export tot vorige prijzen.

Koffij. Plantage Ceylan niet lager maar de voorraad is aanzienlijker en de markt loom.

Rijst. Met levendige vraag; 1368 b. Bengaal zijn tot zeer stijve prijzen van 11 s. 6 d. a 12 s. voor goed blank [illegible].

Fruiten. Rozijnen lager. Krenten weinig gevraagd [illegible].

Talk. Met veel handel.

LIVERPOOL, 1 Dec. (*Per Telegraaf*) Katoen zeer ferm. Ten 12 ure 's middags bedroeg de verkoop 10,000 b.

BORDEAUX, 29 Nov. *Voorloop.* Het 3/6 disponibel blijft staan op 118,50.

SCHEEPSTIJDINGEN.

HELDER, 1 Dec. Dn Nederl. stoomboot Sindoro, Luitenant van Meeteren, is [illegible] het vertrek buiten de stad

op eene zandbank vastgeraakt, en zal niet dan met den vloed vlot kunnen komen.

ROTTERDAM, 2 Dec. Volgens brief van kapt. Klok, voerende het schip Curaçao van hier naar Fernambuck, in dato 21 Nov. was hij, na reeds tot bij de Singels te zijn geweest teruggekeerd en ter reede van Margate binnengeloopen, aan boord was alles wel.

DOUVRES, 29 Nov. Het schip St. George de la Mina, kapt. ... van Rotterdam naar St George d'Emina, alhier, met schade binnengeloopen, nabij Romney op strand gezeten te hebben, heeft de reparatie volbragt en is gereed om de reis weder voort te zetten.

UITGEZEILD:

HELVOET, 2 Dec. Verschuur, Formosa, Brouwershaven, gesleept door de stoomboot Kinderdijk.

GEPRAAIDE SCHEPEN.

Den 27 Nov. op 48° 46' N.Br. 9° 40' W. L. Nagasaki, kapt. Bunnemeijer, van Swansea n. Ceylon.

Kapt. Hjarne, van Bat. te Antw. binnen, rapporteert gepraaid te hebben. Den 31 Okt., op 13° 30' N. Br., 25° 45' W. L. twee Nederl. barken tooneude No. 6910 en 6720.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 3 Dec. in lading naar:

Keulen J. R. Wilson, Kolln N°. 3.
Mainz B. Kierschreiber, Mainz N°. 5.
Manheim N. Reis, Beauharnais.
Duisburg J. L. Arera, Ondine.
Frankf. & Coblenz G. J. Andres, Frankf. N°. 9.

KEULEN, 2 Dec. in lading naar:

Amsterdam Kapt. Bolz Kolln n°. 2.
Rotterdam „ Wilson „ 24.

Rijnhoogte KEULEN 2 Dec. 12 vt. 5 dm.

INGEZONDEN STUKKEN.

Aan de Redaktie van den *Tijd*.

Wel-Edele Heeren!

Een nieuw *erratum*, noodlottig den *errata* van gisteren binnengeslopen, is oorzaak, dat ik u nogmaals moet lastig vallen. Dit *erratum* toch is erger dan de vroegere; daar het geen zonde tegen de logika noch spraakkunst, maar tegen de geschiedenis bevat, en ons, Katholieken, onder eene valsche verdenking zou leggen. In de Voorreden van den *Volks-Almanak v. Ned. K.* wordt te kennen gegeven, „dat wij niet hebben getreurd bij den val van den Zwijger"; daarvoor stond in uw N°. van 2 Dec. „dat wij niet hebben getreurd bij den Zwijger." De misstelling werd aangewezen in des Heeren van Nouhuys' en mijne letteren van gisteren — en nu lees ik, in het blad van heden, *dat wij niet hebben getreurd* „bij den dood van den Zwijger". Gij gevoelt, dat in dit geval, waar het op eene morele, politieke en historische geloofsbelijdenis aankomt, de woorden *dood* en *val* gants niet gelijkluidend zijn. De Heer van Nouhuys is zoo min als ik (of iemant geloof ik) van oordeel, dat de dood eens menschen niet betreurenswaardig zou zijn, wanneer zij plaats heeft onder omstandigheden als die, waarin de Zwijger verkeerde. Zoo het, bovendien, waar is, dat Balthasar Gerardts van het oogenblik, waarin hij een gunstbewijs van den Prins had uitgelokt, zich bediend heeft om het vonnis te voltrekken, dat de Soeverein over den trouwbreukigen Vazal had uitgesproken, wiens gemoed zal dan niet met afschuw voor zoodanige list vervuld worden, en wie zal geen opwelling van deernis gevoelen met den man, die, zonder argwaan, er het slachtoffer van werd? — Maar de *val* van Prins Willem — dat is gants iets anders; dat is de val van het hoofd eener met sluw beleid, onder den dekmantel der verweering van de rechten des Soevereins-zelven, bewerkte Revolutie; dat is de val van een door en door ondankbaren en trouwloozen ambtenaar; dat is de val des echtgenoots o. a. van Anna van Saxen, de val van den ondertekenaar der huichelachtige apologiën, van den man, die, terwijl hij den Graaf naar de kroon stak, het „lacheusweerdt" noemde, dat men hem ooit van heerschzucht verdacht had; dat is de val der autoriteit, die het welbekende Plakkaat van 20 Dec. 1581 tegen de „Pausselijcke Religie" uitvaardigde, na dat men bewerde revolutie gemaakt te hebben voor de Gewetensvrijheid (!!).

Zetter en Lezer, hoop ik, zullen nu begrijpen, dat er dient te staan *val*, niet *dood*.

Met hoogachting noem ik mij:

UEd. d.v. dienaar
J. A. ALBERDINGK THIJM.

Amsterdam, op S. Fr. Xaveriusdag, 1852.

AANBESTEDINGEN.

Dingsdag, 7 December. Aan het lokaal van het provinciaal bestuur te 's Bosch, ten 12 ure: De rijzen bezinking tot beteugeling van de witboomen-kil, gelegen in den Biesbosch onder de gemeente Werkendam, prov. Noord-Brabant.

Woensdag, 8 December. Aan het lokaal van het prov. bestuur te Haarlem, ten 2 ure: Het maken van een paar Binnen-vloeddeuren in de groote opening van de Willemsluis.

Vrijdag, 10 December. In een der vertrekken van het Raadhuis te 's Gravenhage, ten 1 ure: Het driejarig onderhoud en de noodige vernieuwingen en herstellingen: 1. Van al de Kazerne-gebouwen alhier; 2. Van eenige Schoollokalen en verdere gebouwen der gemeente.

Vrijdag, 10 Dec. In een der vertrekken van het Raadhuis te 's Gravenhage, ten 1 ure: Het driejarig onderhoud en de noodige vernieuwingen en herstellingen: 1. Van al de Kazerne-gebouwen alhier; 2. Van eenige Schoollokalen en verdere gebouwen der gemeente.

Dingsdag, 14 Dec. In het hotel Oud-keizershof te 's Bosch ten 11 ure: Het herstellen van metselwerken van en bij de vesting 's Hertogenbosch.

Woensdag, 15 Dec. In het koffijhuis de Nieuwe bak te Utrecht ten 11 ure: Het maken van een verdedigingswerk te Vreeswijk.

Voor het door den brand te Acquoy ongelukkig geworden huisgezin, is nader ontvangen:

Door tusschenkomst van den Eerw. Heer J. Thuring, Pastoor te Rhenoy:

Van P. P. een coupon groot . . . . . f 4.95
Bedrag der vorige opgave „ 245.07½
Te zamen „ 250.02½

ADVERTENTIEN.

(Rheumatische Pijnen. Verlamming)

Wij ontvingen heden het onderstaande Attest van den Heer TIKKEL te Arnhem, die ons daarbij verzekert, dat hij ons wel Dertig zoude kunnen zenden, als de Genezenen die hij kent maar zoo goed en zoo menschlievend wilden zijn als Mejufvrouw RAATS.

»Ter liefde der Waarheid verklaar ik, dat ik Tien Jaren lang de hevigste Rheumatische Pijnen heb moeten verduren, dat ik alle Doctoren geraadpleegd, alle Medicijnen gebruikt heb en dat dit alles niets heeft mogen baten. In het jaar 1845 moest ik zelfs mijne toevlugt tot Krukken nemen, omdat de voortdurende pijnen mijne Beenen geheel verlamd hadden. In 1849, nadat ik zooveel goeds van Goldberger's Kettingen gehoord en zoovele Genezingen aanschouwd had, heb ik op aanraden van velen, waarbij ook kundige Geneesheeren, in de maand Augustus bij den Heer TIKKEL alhier een Goldberger's Ketting gekocht. Ik gebruikte die naar voorschrift en langzamerhand week de pijn al meer en meer, tot ik in de maand December de Krukken ontberen kon en *geheel genezen was. Ik heb na dien tijd ook geen aanval van pijn meer gehad.* — Op mijn aanraden hebben dan ook vele andere Lijders deze Kettingen gebruikt en hebben er geen berouw van gehad.

ARNHEM, Wed. RAATS, geb. A. BOSCH.'
29 Junij 1850. (2441)

De **ECHTE KETTINGEN** zijn voor 1.80, 2.70, 3.60, 5.40 in de onderstaande Dépôts te verkrijgen.

Amsterdam, Verkoophuis.
Akkrum, Pieter K. de Groot.
Alkmaar, J. Brongers Gz.
Almelo, C. Rossmark.
„ R. Steenbergh.
Amersfoort, A. H. van Ruyven.
[illegible]
Arnhem, G. W. Tikkel.
„ G. Holland.
„ R. B. de Roos.
„ G. Rogmans.
Assen, H. P. A van Gorcum.
Axel, Verbeek Vrolijk.
Batavia, S. D. Brandon.
Bergen op Zoom, D. Pouwels.
„ C. H. Veraart.
Bodegraven, J. B. E. C. Schlatman.
Bolsward, S. S. Oosterbaan.
Boxmeer, G. Muller.
Breda, Wed. Wiericx Folla.
Culenborg, Wed. v. Zelm.
Delft, J. T. Wagner.
Delfzijl, A. W. C. Keyzer.
Deventer, J. Muller.
„ Wed. S. F. Louwerens.
„ G. Ernest.
„ J. L. v. Ruyven.
Doesburg, H. Lebbink.
Doetichem, W. J. Raadgeep.
Dokkum, A. Schaafsma.
Dordrecht, J. Veth Jr.
Edam, J. F. Akkerboom Jr.
„ P. de Boer Pz.
Eindhoven, H. Gruithuyzen, Rz.
Enkhuizen, G. Rienderhoff.
Enschedé, M. Zilverberg.
„ Wed. A. Stevens.
Franeker, K. Drager.
Goes, C. Vreeke.
„ J. Bouwens.
Gorcum, H. Boderij.
Gorredijk, S. G. Zwart.
Gouda, A. Goedraad.
Groningen, C. Rikkers.
„ J. L. La Gro Jr.
„ M. Gaasbeek.
Haarlem, J. Larsen.
„ Wed. de Lange en v. Ek.
„ J. P. Karthaus.
's Hage, Sack en C°.
Harlingen, P. L. Mirande Pz.
Harderwijk, Wed. G. Tijhoff.
Hasselt, H. J. v. d. Vecht.
Heerenveen, G. Overdiep.
„ Gebr. Padberg en C°
Helvoetsluis, H. G. v. Steeden
Helmond, A. H. Martin.
's Hertogenbosch, F. L. Welsch.
Hilversum, T. de Jong.
Hindeloopen, David de Jong.
Hoorn, L. B. Ruttenberg.
Kampen, Mej. M. Vooght.
„ W. de Ruyter.
Kollum, C. Nihot.
Lamswaarde, J. van Braband.
Leeuwarden, S. P. Postma.
„ J. J. van Haagen.
Leiden, A. Dirks.
Maastricht, Primavési cadet.
Medemblik, K. H. Idema.
Middelburg, J. C. Kries.
Meppel, Wed. Branderhorst.
N. Diep, T. Groen, Verkooph.
Nijmegen, Gebr. Swemmelaar.
Oudshoorn, G. v. d. Boom.
Olst, A. v. Enck.
Paramaribo, D. W. G. Heepke en C°.
Pekel-A, J. T. Feldbrugge.
Purmerend, S. J. Veen.
Roermond, J. J. Romen.
„ P. Hanrath.
Rotterdam, J. A. Klinger en C°.
Schagen, G. C. Koning.
Schiedam, N. Roepius.
Sneek, P. T. Potma.
Tiel, L. Ulfelder.
Tholen, T. J. Maas.
Tilburg, C. H. Domhoff.
Utrecht, T. Uhlenbroek.
„ L. J. R. Bosch, Lijnmarkt.
Veendam, S. Savenye.
Venlo, C. J. v. Boom (Vader.)
Vlissingen, A. M. Kalbfleisch.
Wageningen, W. J. Tibout.
Weesp, G. G. [illegible]
Winschoten, G. Wasman.
Wijk bij Duurstede, C. Zorn.
Zaandam, G. Trauss, Apoth.
Zalt-Bommel, H. G. Huyskes.
Zaandijk, P. de Boer.
Zierikzee, C. v. Schaik.
Zutphen, J. H. A. Wansleven.
„ Verkooph. Ulderink.
Zwolle, A. A. v. d. Kolk.
„ J. H. Deckers en C°.
„ W. Ulderink.

(2437) Tegen 1 Februarij e. k. biedt zich IEMAND aan, als **HUISKNECHT OF KOETSIER**, bij eene aanzienlijke Katholijke Familie, of bij voorkeur, bij een Geestelijke. De beste bewijzen van goed zedelijk gedrag en humeur en geschiktheid kunnen geleverd worden. Men gelieve zich *franco* te adresseeren, onder Lett. A. A. bij den Boekhandelaar J. G. MEIJER, te ARNHEM.

Voor f 400 te Koop

Een Kerkorgel, zijnde een 8 voets werk, met één Clavier, 8 registers en 2 blaasbalken. Nader onderrigting franco brieven onder Letter A, bij den boekverkooper W. Maarschalkerweerd, te Utrecht. (2438)

SINT NICOLAAS-FEEST.

De Ondergeteekende beveelt zich door deze in de gunst zijner geëerde Stadgenooten, belovende eene civiele en goede behandeling.

UEd. Dw. Dienaar
F. H. DETERS.
N. Z. Achterburgwal en hoek van de Raamsteeg.

PS. Gekoleurde goederen, de gezondheid schadende, zullen bij mij niet aanwezig zijn. (2439)

(2440) De ondergeteekende heeft de eer zijne geachte Stadgenooten en verdere ... dat, ter gelegenheid van het St. NICOLAAS-FEEST zijn Winkel in **PORCELEIN, GLAS** en **AARDEWERK** ruimschoots gesorteerd zal zijn in Voorwerpen van gerijf en smaak.

F. A. MEIJER,
in Porcelein, Glas en Aardewerk, alsmede *in Utrechtsch- en Minerale Wateren.*
Singel bij de Kalverstraat, Buurt D, N°. 154.

SMIDS-MOLENWERK. Door Aankoop Eigenaar geworden zijnde van eenige **ZAAGMOLENGEREEDSCHAPPEN**, al: HAAL- en KRABRADEN en HEUGELS, beste Kwaliteit MOLENZAGEN van F. POLMAN tot Civiele Prijs, Ligte en Zware MOLENKRUKKEN-BOGTEN van verschillend Schot en Zwaarte, biedt de Ondergeteekende dezelve aan Benoodigden te Koop aan, terwijl hij zich verbindt om des gevorderd in 48 uren tijds ... aan een **KRUK** te maken en geheel gereed af te leveren.

F. FISCHER,
(2358) *N. Leliestraat bij de Baangracht.*

Bij den Boekhandelaar C. L. VAN LANGENHUYSEN is van de pers gekomen:

VOLKS-ALMANAK
voor
Nederlandsche Katholieken,
IN HET JAAR ONZES HEEREN
1853,
BIJ-EEN-GEBRACHT DOOR
Jos. Alb. Alberdingk Thijm en H. J. C. van Nouhuys.

Deze Almanak, bevattende 300 bladzijden druks, versierd met twee platen van E. DUJARDIN, kost 40 Cts.

De inhoud bestaat uit:

Eene opgave van het Kerkbestuur in Nederland, van Tijdrekeningen en Jaarmerken, Feest- en Vastendagen en Nationale Vierdagen; een zoogen. Latijnschen Kalender; een uitgebreiden gewonen Kalender, waarin, naast de vermelding der algemeen gevierde Heiligen, de beschrijving, op iederen dag, gevonden wordt van eenen Heiligen, die met Nederlands geschiedenis in bijzondere betrekking staat; voorts:

MENGELINGEN *in Proza en Poëzij*, als:

De H. Mis, door H. J. C. van Nouhuys. — Quinten Metsys, door Hendrik Conscience. — Het Nachtgezigt, door Mej. Gertruda C. — Ontferm di mijner, door P. V. D. van Dermonde. — Joannes Stalpaert van der Wiele, door J. A. Alberdingk Thijm (*met een plaatjen tegenover den Titel*). — Ode aan den Schuts-Engel, door Mr. J. F. A. Leesberg. — Het Ave Maria, door H. J. C. van Nouhuys. — Het Mirakel van den H. Januarius te Napels, door Prof. J. David. — Bipoche, door B........ — [illegible], door Mr. Prudens van Duyse. — Het Sterfuur eens Jongelings, door H. H. V...... — Recept van een Kristelijk Medicijn, medeged. door V. — Broederschap, door Dr. J. Nolet de Brauwere van Steeland. — Deus Pacificus, door J. J. van der Horst. — Dichterwieg en Dichtergraf, door J. M. Dautzenberg. — Ländlich, door denzelfden. — Het Kindeken Jesus, door J. Poelhekke. — Frederik Overbeck, de hersteller der Christen schilderkunst in onze dagen, door J. A. Alberdingk Thijm (*met een plaatjen*). — Nachtgetijden, door Prof. P. van der Ploeg. — De Kruistogten, bevorderlijk aan de maatschappelijke beschaving in Europa, door Dr. Th. Verwayen. — De eerste slaap van Jezus, door S.... — De Passiebloem, door P. J. Koets. — Het Romeinsch en het Roomsch Patroonschap, door Stallaert. — De Altaarlamp, door Dr. W. J. F. Nuyens. — De Geest des Offers, door J. Dijckmann. — Hartverheffing tot de gezaligde Bloedgetuigen van Gorkum, op hunnen Feestdag, door L. M. V. — De Avondstar, door W. J. N. H. van den Bergh. — Katharina Boudewijns, Vlaamsche Dichteresse uit de XVIe Eeuw, door Edward van Even. — Anekdoten, en Uit den Helland, door Dr. V. H. Vanden Hove.

Te Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.